



UNIVERZITA KARLOVA I. lékařská fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název bakalářské práce

Dostupnost a srozumitelnost informací podávaných rodinám pacientů v intenzivní péči

Název bakalářské práce v anglickém jazyce

Accessibility and comprehensibility of information given to families of patients in intensive care

Autor práce	Marie Měchurová, Dis.		
Název studijního oboru	Všeobecná sestra		
Forma studia	Kombinovaná		
Vedoucí práce	Mgr. Veronika Di Cara, PhD. pracoviště	ÚTPO	
Oponent práce	Mgr. Zuzana Pražáková	pracoviště	KARIM VFN Praha
Akademický rok	2017/2018		

Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí i oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučené, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství
I. lékařská fakulta Univerzita Karlova
Kateřinská 32, 121 08 Praha 2
Tel.: 224 961 111
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
<p>Abstrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (výchozí podmínky, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? ▪ Koresponduje abstrakt s obsahem práce? ▪ Má abstrakt přiměřený rozsah? <p>(0-5 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení ▪ Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky ▪ Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí ▪ Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace 	3
<p>Abstrakt (slovní hodnocení) Abstrakt obsahuje všechny potřebné části, jeho obsah koresponduje s obsahem bakalářské práce. Rozsah abstraktu je úměrný rozsahu práce, srozumitelnost sdělení hodnotím pozitivně. Bohužel postrádám výčet hlavních výsledků průzkumu.</p>		
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické? ▪ Je popsána metoda rešerše? ▪ Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Jsou využívány přednostně primární zdroje? ▪ Je použita literatura řádně citována? ▪ Je použita argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená ▪ Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno ▪ Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	12
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení) Autorka zpracovala téma podle odborné literatury, která se vztahuje k tématu. Negativně hodnotím velmi malé množství cizojazyčných zdrojů a velké množství zdrojů staršího data (1995, 1996, 2000 atd.). V textu se objevují citace v nesprávném formátu (např.: str. 19, 20, 22, 23, 25). V seznamu literatury chybí – Janáčková 2008; McAdam, Puntillo, 2009, Kristová, 2004. Na str. 26 chybí podrobnější výčet možnosti vzdělávání zdravotnických pracovníků a situace uspokojování potřeb rodin v ČR (jsou u nás návštěvní místnosti, výuka ve škole, je školení pro zdravotníky v komunikaci – např. sdělování nepříznivé zprávy apod.). Text podkapitoly 2.4.1 nenavazuje na předchozí text.</p>		
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? ▪ Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám ▪ Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům ▪ Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi 	14

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci? ▪ Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné 	
<p>Použitá metody a logika struktury práce (slovní hodnocení) Použitá metodika hodnocené práce splňuje nároky kladené na tento typ práce. V Úvodu autorka srozumitelně definovala cíle své práce. V textu dostatečně popsala zvolenou výzkumnou metodu. Větší pozornost mohla být věnována popisu výzkumného vzorku (všichni blízcí co přišli na návštěvu, vysvětlit pojem přímý příbuzný). Při zpracování dat se autorka nevyvarovala chybám (viz níže). Chybí pilotní šetření. Dotazník je součástí příloh.</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy? ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek ▪ Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	<p>8</p>
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení) Výsledky průzkumu jsou prezentovány srozumitelně v textu i v grafech. Bohužel některé výsledné hodnoty uvedené v textu a v grafech nejsou po přepočítání správné. Otázky č.1, 2, 3 nesouhlasí celkový počet, který má být 100 % a je po přepočítání 85%. U otázky č. 4 je v grafu, po přepočítání, uvedeno jen 90 respondentů a procenta, po přepočítání, vychází na 97%. V otázce č. 7 je, po přepočítání, zahrnuto 88 respondentů a po přepočítání je procentuální hodnota pouze 85%. Výsledky jste zaokrouhlovala na celá čísla, což se projevilo ve výsledcích, při přepočítání celkového % respondentů, u otázek č. 5 (99%), č. 6 (101%), č. 9 (99%), č. 17 (101%). Kladně hodnotím dotazy směřované na možnou pomoc příbuzných pacientovi – participace na ošetřování svého blízkého. V Diskuzi se autorka zamýšlí nad získanými fakty a porovnává je s předchozím výzkumem. Zvažuje faktory, které výsledky ovlivnily a co následně získané výsledky znamenají. Autorka dochází mimo jiné k závěru, že by příbuzní měli být informováni o přijetí jejich blízkého telefonicky. Jako oznamovatele uvádí sestru na příjmu OARIM. Vzhledem k naší legislativě, nemůže sestra podat příbuzným dostatek kvalitních informací. Informace pouze o překladu pacienta na OARIM mohou být pro příbuzné nedostačující. Informace o zdravotním stavu pacienta, podle naší legislativy, může podávat pouze lékař. V textu by bylo vhodné zpřesnit formulace, některé závěry/hodnocení podložit daty či dokončit myšlenku. Na str. 40 u otázky č. 12 (Jak pro Vás byly poskytnuté informace srozumitelné) autorka uvádí toto: „Profesionální chování personálu hodnotili také s rezervami.“ V průzkumu jsem nenašla k tomuto závěru data či zdroj. Naopak autorka ve své práci se na chování lékaře při rozhovoru dotazuje až v otázce č. 14 (Jak při rozhovoru s Vámi působil lékař?). Zde uvádí, že 95% respondentů hodnotí chování lékařů zcela profesionální. Chování sester je</p>		

<p>mapováno v otázce č. 20. I zde autorka dochází podle výsledků k závěru, že respondenti hodnotí chování sester, jako profesionální.</p> <p>Na str. 54 dochází k závěru (není podložen daty – domněnka?), že více jak polovina respondentů by naopak psychologa nechtěla, což znamená, že nad touto variantou minimálně uvažují a nezavrhují ji.</p> <p>Metodický pokyn, který autorka vypracovala, by mohl být po detailnějším zpracování přínosem do praxe. V Úvodu své práce uvádíte, že obsahem tohoto pokynu bude seznam priorit v informování příbuzných a blízkých kriticky nemocného pacienta. Tento seznam jsem v metodickém pokynu nenalezla.</p>		
<p>Etické aspekty práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu? ▪ Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? ▪ Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti? ▪ Byla respektována pravidla publikační etiky? ▪ Jaký byl výsledek shody v systém pro odhalování plagiátů (Thesis)? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena ▪ Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu ▪ Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce 	<p>7</p>
<p>Etické aspekty práce (slovní hodnocení)</p> <p>Autorka zmiňuje etické aspekty svého průzkumu a je si plně vědoma problému v osobním předávání vyplněných dotazníků (i když v zalepených obálkách). Přesto bylo bezpečí respondentům, během průzkumu, zajištěno. Bohužel v příloze č 3 je možná identifikace zařízení, ve kterém průzkum probíhal. Práce nevykazuje známky plagiátorství – shoda v Thesis je menší než 5%.</p>		
<p>Odborný a společenský přínos</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojednává práce aktuální/praktický problém? ▪ Je práce přínosná z hlediska oboru? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem ▪ Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru ▪ Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem 	<p>5</p>
<p>Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení)</p> <p>Téma dostupnosti a srozumitelnosti informací podávaných rodinám pacientů v intenzivní péči je aktuální, vzhledem k jejich velkému přínosu pro pacienta a jeho rodinu, ale také pro personál. Kladně hodnotím výsledky, které mohou být zajímavé pro současnou praxi. Jedná se o zjištění, že 72% respondentů má zájem podílet se přímo na ošetrovatelské péči o kriticky nemocného a 31% má ochotu vyplnit pacientův „volný“ čas.</p> <p>Přínosem by mohl být, pokud bude detailněji zpracován (úprava struktury – návaznost textu, podrobnější zpracování, pravopisné chyby a překlepy) a následně aplikován do praxe, vypracovaný metodický pokyn pro komunikaci s příbuznými pacienta. V BP také chybí konkrétní doporučení pro další vzdělávání zdravotnického personálu v této problematice.</p>		
<p>Formální úroveň práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje práce všechny klíčové části? ▪ Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? ▪ Je práce logicky uspořádána? ▪ Je práce z formálního hlediska bez chyb? ▪ Má práce dobrou jazykovou úroveň? ▪ Jsou soustavně používány zavedené zkratky? <p>(0-15 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána ▪ Dobrá úroveň – text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu ▪ Velmi dobrá úroveň – práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální struktury textu ▪ Výborná úroveň – práce je napsána na vysoké akademické úrovni 	<p>13</p>
<p>Formální úroveň práce (slovní hodnocení)</p>		

Práce obsahuje všechny klíčové oblasti, je na velmi dobré jazykové úrovni, má dostatečný rozsah i strukturu. Na několika místech text obsahuje jazykové a grafické chyby (jiný font a velikost písma – graf č.3, tab.č.1, jiný font písma použitý v obsahu, popisky, nejednotný styl psaní u odrážek). Použité zkratky jsou uvedeny v seznamu.

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro bakalářské práce
Výborně	100–81
Velmi dobře	80–61
Dobře	60–41

Práci klasifikuji stupněm: Velmi dobře (62b.)

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

- Předložený text je zaměřen na zmapování dostupnosti a srozumitelnosti informací podávaných rodinám pacientů v intenzivní péči. Autorka ve své práci poukazuje na důležitost dostupnosti informací pacientovi a jeho blízkým, vzhledem k jejich velkém přínosu v léčebném procesu.
- Kladně hodnotím výsledky, které mohou být zajímavé pro současné ošetřovatelství. Jedná se o zjištění, že 72% respondentů má zájem podílet se přímo na ošetřovatelské péči o kriticky nemocného a 31% má ochotu vyplnit pacientův „volný“ čas. Tato zjištění by se mohly stát základním kamenem pro další výzkum. Bohužel negativně hodnotím výsledné zpracování některých získaných dat (nesouhlasí počty, %) a jejich následnou interpretaci. Některá uvedená tvrzení nejsou podložena daty.
- Na podkladě svého zjištění vytvořila metodický pokyn pro komunikaci s příbuznými pacienta, který doporučuji detailněji zpracovat a následně zveřejnit.

Práci doporučuji k obhajobě

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

- Jaká doporučení navrhuje pro zapojení blízkých do péče o své příbuzné?
- Jaké úkony mohou u kriticky nemocných provádět?
- Existují odborné školení a praktický výcvik v komunikaci s pacienty pro sestry i lékaře?

Místo a datum vypracování posudku
14.08.2018

Podpis oponenta práce

Mgr. Zuzana Pražáková

¹ V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.